

**PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HUYỆN NGHĨA HƯNG**

ĐỀ KIỂM TRA CHẤT LƯỢNG HỌC KÌ II

NĂM HỌC 2020 – 2021

Môn: Ngữ văn - Lớp 8

(Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề)

(Đề kiểm tra gồm có 2 trang)

PHẦN I: TRẮC NGHIỆM (2,0 điểm)

Hãy chọn phương án đúng và viết chữ cái đứng trước phương án đó vào bài làm.

Câu 1: Trong các kiểu câu sau, kiểu câu nào được sử dụng phổ biến nhất trong giao tiếp?

- A. Câu nghi vấn   B. Câu trần thuật
C. Câu cầu khiến   D. Câu cảm thán

Câu 2: Trong các từ sau đây, từ nào là từ tượng thanh?

- A. Lom khom   B. Hu hu   C. Xôc xêch   D. Móm mém

Câu 3: Câu văn: "Mong bác thông cảm cho!" thuộc kiểu câu nào?

- A. Câu cảm thán
B. Câu nghi vấn
C. Câu trần thuật
D. Câu cầu khiến

Câu 4: Câu nào sau đây có sử dụng biện pháp nói giảm, nói tránh?

- A. Thôi để mẹ cầm cũng được. (Thanh Tịnh)
B. Mợ mày phát tài lắm có như dạo trước đâu. (Nguyễn Hồng)
C. Cậu vàng đi đời rồi, ông giáo ạ! (Nam Cao)
D. Muốn chết là một tội. (O-Hen-ri)

Câu 5: Trong câu: "Hàng năm cứ vào cuối thu, lá ngoài đường rụng nhiều và trên không có những đám mây bàng bạc, lòng tôi lại náo nức những kỷ niệm mơn man của buổi tựu trường." có mấy từ láy?

- A. Một từ   B. Hai từ   C. Ba từ   D. Bốn từ

Câu 6: Câu văn: "Từ xưa các bậc trung thần nghĩa sĩ bỏ mình vì nước, đời nào không có?" thực hiện hành động nói nào của Trần Quốc Tuấn?

- A. Hành động hỏi
B. Hành động cầu khiến
C. Hành động khẳng định
D. Hành động bộc lộ cảm xúc

Câu 7: Trong những câu sau, câu nào là câu ghép?

- A. Tôi mãi một chạy sang.   B. Lão tru tréo, bọt mép sùi ra.
C. Lão hầy yên lòng mà nhắm mắt.   D. Tôi sẽ cố giữ gìn cho lão.

Câu 8: Chức năng chính của câu nghi vấn là gì?

- A. Đề hỏi
B. Đề khẳng định hoặc phủ định
C. Đề yêu cầu trả lời
D. Đề bộc lộ cảm xúc

PHẦN II: TỰ LUẬN (8,0 điểm)

Câu 1: (3,5 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

"Anh dừng lại một tiệm bán hoa để mua hoa gửi tặng mẹ qua đường bưu điện. Mẹ anh sống cách chỗ anh ở khoảng 300km. Khi bước ra khỏi xe, anh thấy một bé gái đang đứng khóc bên vỉa hè. Anh đến bên và hỏi nó sao lại khóc.

- Cháu muốn mua một bông hồng để tặng mẹ cháu - nó nức nở - nhưng cháu chỉ có 75 xu trong khi giá bán hoa hồng đến 2 dolar.

Anh mỉm cười và nói với nó:

- Đến đây chú sẽ mua cho cháu.

Anh liền mua hoa cho cô bé và đặt một bó hồng để gửi cho mẹ anh. Xong xuôi, anh hỏi cô bé có cần đi nhờ xe về nhà không.

Nó vui mừng trả lời:

- Dạ chú cho cháu đi nhờ xe đến nhà mẹ cháu.

Nó chỉ đường cho anh lái xe đến nghĩa trang, nơi có phần mộ vừa đắp. Nó chỉ vào ngôi mộ và nói:

- Đây là nhà của mẹ cháu.

Nói xong, nó ân cần đặt bông hoa hồng lên mộ.

Tức thì anh quay lại tiệm bán hoa hủy bỏ dịch vụ gửi hoa và mua một bó hoa hồng thật đẹp. Suốt đêm đó anh đã lái xe một mạch 300km về nhà để trao tận tay mẹ bó hoa.

(Theo *Quà tặng cuộc sống*, NXB Trẻ, 2002)

1) Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản? (0,5 điểm)

2) Nêu nội dung chính của văn bản trên? (0,75 điểm)

3) Qua câu chuyện trên, em hãy rút ra bài học mà mình tâm đắc nhất? (0,75 điểm)

4) Từ nội dung của văn bản trên, hãy viết một đoạn văn hoàn chỉnh trình bày suy nghĩ của em về lòng hiếu thảo. (1,5 điểm)

Câu 2: (4,5 điểm)

Phân tích bài thơ *Ngắm trăng* (*Vọng nguyệt*) của Hồ Chí Minh. Từ đó, hãy nêu cảm nhận của em về vẻ đẹp tâm hồn của Bác.

..... HẾT .....

PHÒNG GD&ĐT
HUYỆN NGHĨA HƯNG

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KTCL HỌC KỲ II
NĂM HỌC: 2020 – 2021
MÔN: NGỮ VĂN 8

HƯỚNG DẪN CHẤM

I. Hướng dẫn chung

- Giáo viên cần nắm vững yêu cầu của đề bài và hướng dẫn chấm để đánh giá tổng quát bài làm của học sinh.

- Do đặc trưng của bộ môn Ngữ văn nên giáo viên cần chủ động, linh hoạt trong việc vận dụng đáp án và thang điểm; khuyến khích những bài viết có ý tưởng riêng, sáng tạo và giàu chất văn.

- Giáo viên cần vận dụng đầy đủ các thang điểm. Tránh tâm lí ngại cho điểm tối đa. Cần quan niệm rằng một bài đạt điểm tối đa vẫn là một bài làm có thể còn một vài lỗi nhỏ.

II. Đáp án và thang điểm

Tổng điểm cho cả bài thi 10 điểm

Yêu cầu nội dung, hình thức và phân bố điểm thành phần như sau:

PHẦN I: Trắc nghiệm khách quan (2,0 điểm)

- Yêu cầu:

Học sinh viết lại chữ cái đầu câu trả lời đúng (trong các câu trả lời sau mỗi câu

- Đáp án:

Câu	1	2	3	4	5	6	7	8
Đáp án	B	B	D	C	C	C	B	A

PHẦN II: Tự luận (8,0 điểm)

Câu	Yêu cầu nội dung	Điểm
Câu 1 (3,5 điểm)	* Học sinh trả lời được:	
	1) Phương thức biểu đạt chính của văn bản: <i>Phương thức tự sự.</i>	0,5 đ
	2) Nội dung chính của văn bản: ca ngợi lòng hiếu thảo của cô bé mồ côi, và bài học về cách cư xử đối với những đáng sinh thành...	0,75đ
	3) Bài học rút ra từ câu chuyện: - Tình mẫu tử luôn là thứ tình cảm thiêng liêng và bất diệt. Hãy luôn yêu thương, trân trọng và hiếu thảo với mẹ - người đã dành cả cuộc đời để hy sinh cho con cái ... - Hãy luôn thể hiện tình yêu thương của mình với mẹ mọi lúc, mọi nơi và thể hiện một cách chân thành nhất, ý nghĩa	0,75 đ

	nhất... 4) Viết đoạn văn hoàn chỉnh trình bày suy nghĩ của em về lòng hiếu thảo: * Yêu cầu: Học sinh có kỹ năng viết một đoạn văn nghị luận, đảm bảo về mặt hình thức và trình bày suy nghĩ về lòng hiếu thảo. * Hình thức đoạn văn: Đảm bảo đúng hình thức một đoạn văn. * Nội dung: học sinh có thể có nhiều cách diễn đạt khác nhau, dưới đây là một số ý chính để tham khảo: a) Giới thiệu khái quát vấn đề: phận làm con phải luôn đặt chữ "hiếu" lên đầu -> đó là một phẩm chất đáng quý và cần có của con người... b) Bàn luận: - Giải thích: hiếu thảo là gì? Đó là tình cảm, thái độ kính trọng, tôn thờ, biết ơn cha mẹ của mình. Là truyền thống cao đẹp của con người. - Biểu hiện của lòng hiếu thảo: + Chăm lo cho ông bà, cha mẹ; + Luôn nghĩ về ông bà, cha mẹ đầu tiên khi có một thành tựu lớn trong cuộc sống... - Tại sao phải có lòng hiếu thảo? Bởi vì đó là phẩm chất đạo đức cần có ở mỗi chúng ta; Là việc mà chúng ta phải làm vì cha mẹ là những người sinh ra chúng ta và cho chúng ta cuộc sống này. (lấy dẫn chứng phù hợp) - Lên án, phê phán những đứa con bất hiếu, vô ơn, bội nghĩa... Liên hệ với bản thân ...	0,25 đ 0,25đ 0,25 đ 0,25 đ 0,25 đ 0,25 đ
	* Yêu cầu chung: - Học sinh biết vận dụng kiến thức, viết đúng đặc trưng của thể loại văn nghị luận văn học. - Bài văn nghị luận trình bày mạch lạc, bố cục 3 phần rõ ràng, diễn đạt trôi chảy, trong sáng, không mắc lỗi chính tả, ngữ pháp, chữ viết cẩn thận, rõ ràng. * Yêu cầu cụ thể:	
	<u>1. Mở bài:</u> * Yêu cầu: - Giới thiệu khái quát tác giả, tác phẩm: hoàn cảnh sáng tác, nội dung, nghệ thuật chính ...	0,5 đ

Câu 2 (4,5 điểm)	<i>* Các mức điểm:</i> - Điểm 0,5: Đảm bảo tốt theo yêu cầu. - Điểm 0,25: Có phần mở bài nhưng chưa đạt theo yêu cầu. - Điểm 0: Không làm hoặc làm sai hoàn toàn.	
	2. Thân bài: <i>Yêu cầu: HS có thể trình bày theo những cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các yêu cầu sau:</i> a) Phân tích bài thơ: Giới thiệu về thể thơ: thất ngôn tứ tuyệt; Đề tài: viết về thiên nhiên... - 2 câu đầu: Câu 1: Hoàn cảnh ngắm trăng đặc biệt: trong ngục tù, không rượu, không hoa (Phân tích vào 2 chữ “không” => Người muốn được được thưởng trăng một cách trọn vẹn và lấy làm tiếc vì không có rượu và hoa) Câu 2: So sánh giữa bản dịch và nguyên tác để thấy rõ tâm trạng xốn xang, bối rối rất nghệ sĩ của Bác trước đêm trăng...	1,5 đ
	- 2 câu sau: + Mỗi giao hòa đặc biệt giữa người tù thi sĩ và trăng. Cả người và trăng đều chủ động tìm đến giao hòa cùng nhau, “ngắm” nhau say đắm. (Cấu trúc đối của 2 câu thơ chữ Hán đã làm nổi bật "tình cảm song phương", mãnh liệt giữa người và trăng. Biện pháp nhân hóa cho thấy tình bạn tri âm tri kỉ của Bác và trăng) + Sức mạnh tinh thần kì diệu của người chiến sĩ- thi sĩ. Bác đã làm một cuộc vượt ngục tinh thần để thoát khỏi thế giới đen tối, tàn bạo, đến với bầu trời tự do, lãng mạn. Song sắt nhà tù trở nên bất lực trước Người... b) Cảm nhận về vẻ đẹp tâm hồn của Hồ Chí Minh: - Tình yêu thiên nhiên sâu sắc, mạnh mẽ là một biểu hiện nổi bật của tâm hồn nghệ sĩ ở Bác ... - Ý chí kiên cường vượt lên hoàn cảnh khắc nghiệt, sự tự do nội tại, phong thái ung dung, vượt lên sự tàn bạo của nhà tù (tinh thần thép của người chiến sĩ vĩ đại)	1,5 đ 0,5 đ
	<i>* Các mức điểm:</i> - Điểm 3,5: Bài viết đảm bảo đầy đủ các yêu cầu về kiến thức và kỹ năng, sử dụng lí lẽ dẫn chứng hợp lí. - Điểm 3: Đảm bảo các yêu cầu về kiến thức và kỹ năng, diễn đạt khá tốt.	

	- Điểm 2: Đảm bảo kiểu bài nghị luận văn học, lí lẽ và dẫn chứng chưa chặt chẽ, còn mắc nhiều lỗi sai về dùng từ, câu, chính tả. - Điểm 1: Bài văn còn sơ sài, chưa biết nhận xét, đánh giá, diễn đạt yếu, sai nhiều lỗi câu, dùng từ, chính tả... - Điểm 0: Không làm hoặc lạc đề hoàn toàn.	
	3. Kết bài: * Yêu cầu: - Khẳng định về giá trị nội dung và nghệ thuật ... - Suy nghĩ của bản thân... * Các mức điểm: - Điểm 0,5: Đảm bảo tốt theo yêu cầu. - Điểm 0,25: Có phần kết bài nhưng chưa đạt theo yêu cầu. - Điểm 0: Không làm hoặc làm sai hoàn toàn.	0,5 đ

+ **Lưu ý đối với Câu 2 phần II:** Học sinh có thể có những cách trình bày khác nhau nhưng các em có kĩ năng viết bài văn nghị luận văn học hợp lí, bố cục chặt chẽ, đảm bảo các ý trên vẫn cho điểm tối đa. Khuyến khích những bài viết có tính sáng tạo...

- Giám khảo cần linh hoạt khi vận dụng đáp án. Tránh hiện tượng chấm qua loa, đếm ý cho điểm.

- Điểm trừ đối với Câu 2 phần II: Sai từ 8 đến 10 lỗi câu, dùng từ, chính tả trừ 0,5 điểm, sai quá 10 lỗi trừ 1,0 điểm.

+ **Lưu ý chung:** Sau khi chấm điểm từng câu giám khảo nên cân nhắc để cho điểm toàn bài một cách hợp lí, đảm bảo đánh giá đúng trình độ của học sinh.

- Điểm của toàn bài là điểm của các câu cộng lại, cho điểm lẻ đến 0,25 không làm tròn.